

Úrad geodézie, kartografie a katastra SR
Ing. Ján Mrva, predseda

Komora geodetov a kartografov
prof. Ing. Alojz Kopáček, PhD., predseda

Bratislava 25. júla 2023
Číslo: P/2023/000836-0014

Vec: Žiadosť o súčinnosť pri zvyšovaní kvality služieb poskytovaných klientom

Vážený pán predseda,

neustále a trvalé zvyšovanie úrovne služieb poskytovaných občanom je prvoradým a prednostným záujmom pri výkone činností všetkých účastníkov procesu prípravy a zhotovovania stavieb. Vzájomná súčinnosť všetkých profesií a využívanie správnych a relevantných podkladov pri výkone ich činnosti je nevyhnutným predpokladom úspechu, ale najmä spokojnosti klienta.

Príchodom moderných technológií a aplikácie Open Access politik sa dostávame do situácie, kedy na voľne dostupných webových portáloch sú nielen prezentované, ale aj dostupné na stiahnutie údaje a produkty (súradnice, mapy, 3D modely a iné), ktorých využitie pri navrhovaní, projektovaní a zhotovovaní stavieb vyžaduje odbornú znalosť ich genézy (metód zberu údajov a metód spracovania), ale najmä kvality. Najmä mapové podklady sú tvorené z rôznorodých podkladov (mierka, kartografické zobrazenie, kvalita údajov, časové obdobie a pod.), čo vyúsťuje v ich značne rozdielnu kvalitu a informačnú hodnotu. Je samozrejmosťou, že toto know-how majú reprezentanti našej profesie, a teda práve oni sú schopní správne a korektne interpretovať zverejnené údaje, resp. správne a korektne posúdiť ich obsah a kvalitu. Nie je tomu inak ani v prípade mapových produktov ÚGKK SR, zobrazovaných v aplikácii [Mapový klient ZBGIS®](#) (MK ZBGIS®) a ďalších údajov voľne poskytovaných na stiahnutie napr. na webovom portáli [Geoportál](#) alebo na [Portáli otvorených údajov](#). Sme zvyknutí a akceptujeme stav, že dokumenty zverejnené na týchto a obdobných portáloch štátnej správy majú charakter len informatívny a sú označované napr. v prípade listov vlastníctva formuláciou „Výpis je nepoužiteľný na právne úkony“. Je treba preto akceptovať aj skutočnosť, že údaje odvodené z portálu (napr. súradnice, miery a pod.) alebo mapové produkty a ich kombinácie „podsvietením“ majú taktiež len informatívny charakter. Ich použitie na účely projektovania je teda obmedzené.

Pri tvorbe zákonov č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní a č. 201/2022 o výstavbe sme spoločne ÚGKK SR a KGK usilovali o to, aby bola uložená povinnosť projektantom

spolupracovať s geodetom a aby projektanti na svoju činnosť používali výhradne geodetické podklady overené geodetom. Úlohou geodeta pri tomto overení je jednak garantovať, že obsah týchto podkladov je správny, aktuálny a je v súlade so stavom v teréne. Geodet vie na základe poznania genézy údajov tvoriacich obsah podkladov zhodnotiť ich kvalitu, presnosť a aktuálnosť. Bez tejto informácie sa projektant vystavuje možnosti, že ním navrhované dielo nebude postavené na správnom mieste, prípadne bude zasahovať do susedného pozemku alebo nebude splňať limity stanovené územnoplánovacími dokumentami prijatými pre danú lokalitu.

Na vyššie uvedené skutočnosti sa často príde až vo fáze vytyčovania projektovaných objektov, v dôsledku čoho dochádza k spomaleniu alebo až zastaveniu realizácie príslušného projektu, a v najhoršom prípade až k potrebe opravy vydaného územného rozhodnutia alebo rozhodnutia, ktoré bolo vydané v príslušnom stavebnom konaní. Prípadný neoprávnený zásah do vlastníckych práv susedov, obvykle generuje súdny spor. Okrem časového posunu realizácie projektu dochádza aj k navýšeniu nákladov projektu v dôsledku vyvolaných zmien, potrebných na odstránenie zistených nesúládov.

V záujme správneho využívania informácií získaných z aplikácie MK ZBGIS® laickou, ale hlavne odbornou verejnosťou, ÚGKK SR pristúpil k opatreniam, ako napr.:

- informácie o polohe a nadmorskej výške sú zobrazované len na celé jednotky „m“,
- údaje o rozmeroch pozemkov a iných objektov sú zobrazované len na celé jednotky „m“.

Súčasne je na to používateľ MK ZBGIS® upozornený textom:

„Meranie a grafické znázornenie je len informatívne a je nepoužiteľné na vytýčenie hraníc pozemkov a osadenie stavieb do pozemkov. Vytýčenie môže vykonať len odborne spôsobilá osoba.“

Na vysvetlenie nevhodnosti „odsúvania“ súradníc, výšok a rozmerov z MK ZBGIS® uvádzame:

- Pri meraní nie je možné sa kliknutím presne prichytiť na vybraný bod či hranu objektu. Pri použití funkcie Meranie sa pri výpočte dĺžky či plochy používajú súradnice odkliknutých bodov. Ak sa kurzor nezachytí na koncové body objektu, tak potom aj hodnoty dĺžky či plochy sú nepresné.
- V téme Kataster nehnuteľností je možné sa v mapovom okne priblížiť maximálne do takej úrovne detailu, ktorá zodpovedá mierke 1:282. Nie je teda možné úplne presné priblíženie sa napr. na lomové body parciel.
- Presnosť kliknutia na vybraný bod v mapovom okne tiež závisí od rozlíšenia a veľkosti obrazovky monitora. Napr. pri FullHD rozlíšení (1920×1080) v najväčšom priblížení predstavuje 1 pixel vzdialenosť niekoľko cm. Takže už len z tohto dôvodu nie je možné úplne presne odmerať dĺžky pri porovnaní napr. s presným geodetickým meraním.
- Hodnoty výšok odkliknutých bodov pri meraní sa momentálne interpolujú zo starého digitálneho modelu reliéfu DMR3.5, takže ich presnosť je malá a nedajú sa používať na presné výpočty.
- Mapy a mapové vrstvy sa zobrazujú na MK ZBGIS® v súradnicovom systéme WGS84 Web Mercator (kód EPSG: 3857) a nie v národnom systéme S-JTSK a takisto aj vytlačené mapy sú v tomto súr. systéme a kartografickom zobrazení. Mercatorovo zobrazenie má napr. iné skreslenia (dĺžkové, plošné, uhlové) ako Křovákovo zobrazenie, takže tvar objektov (napr. územie SR) nie je rovnaký.

- Nahratý externý súbor vo vybranom formáte (napr. VGI, DXF, DGN, ESRI Shapefile) sa po importe do aplikácie MK ZBGIS® konvertuje do formátu GeoJSON a transformuje do súradnicového systému WGS84 a v mapovom okne sa vrstvy z tohto súboru zobrazujú takisto v súradnicovom systéme Web Mercator. Takže po nahratí do MK ZBGIS® to nie je úplne rovnaký súbor ako na vstupe. Z toho potom vyplýva aj presnosť merania objektov z pridaných externých súborov, na ktorú majú tiež rovnaký vplyv skutočnosti uvedené v predchádzajúcich bodoch.

Naša spoločná snaha je vedená záujmom zabezpečiť voľný prístup k čo najväčšiemu množstvu informácií, údajov a produktov, tak pre širokú laickú ako aj pre odbornú verejnosť. Na druhej strane však musíme dbať o to, aby tieto údaje a produkty boli využívané správne a primerane ich informačnej hodnote, detailu, aktuálnosti a najmä pri zohľadnení všetkých vstupov ovplyvňujúcich ich kvalitu v kontexte ich vývoja. Preto je veľmi dôležité, aby pri využívaní týchto údajov, ako podklad pre projekčnú činnosť, boli posúdené geodetom s príslušnou odbornou spôsobilosťou a oprávnením, ako to uvádzajú v príslušných ustanoveniach zákony č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní a zákon č. 201/2022 Z. z. o výstavbe.

Vážený pán predseda,

touto cestou Vás žiadame o súčinnosť pri posunutí týchto informácií členom Vašej komory, ktorí sú hlavnými, takmer výhradnými nositeľmi výkonu projekčnej činnosti. Ak dospejete k názoru, že by bolo vhodné vyššie popísanú problematiku využívania geodetických podkladov priblížiť odbornej verejnosti aj formou prednášok, spestrených ukázkami z praxe, sme pripravení takejto požiadavke vyhovieť.

Vyslovujeme zároveň presvedčenie, že spoločným postupom a vzájomnou súčinnosťou docielime zvýšenie úrovne služieb poskytovaných našimi profesiami občanom SR.

S pozdravom

Vážený pán
prof. Ing. Dr. Vladimír Benko, PhD.
predseda
Slovenská komora stavebných inžinierov
Bratislava